

1107/1999. (X. 8.) Korm. határozat

a 2010-ig terjedő energiatakarékossági és energiahatékonyság-növelési stratégiáról

A Kormány

1. az energiaellátás biztonságának a növelése, az importfüggőség mérséklése, a fenntartható fejlődés biztosítása, a környezetvédelmi követelmények teljesítése, a korlátozottan rendelkezésre álló hagyományos (fosszilis) energiaforrásokkal való takarékoság érdekében 2010-ig a következő - energiatakarékossággal és hatékonyságnöveléssel kapcsolatos - főbb célokat tűzi ki:

- a gazdaság fejlődését reprezentáló hazai össztermék (GDP) hosszabb távú, mintegy 5% évi átlagos növekedési ütemének a biztosításához a gazdaság összenergia-igényének (az egységnyi GDP előállításához szükséges energiamennyiségnek) évi 3,5%-kal kell mérséklődnie. Az energiaigény ilyen mértékű javulása szükséges ahhoz, hogy az energiafelhasználás éves átlagos növekedési üteme ne haladja meg az 1,5%-ot,

- e követelmény elősegítéséként el kell érni, hogy a részben államilag támogatott energiamegtakarítási tevékenységek révén 2010-re mintegy 75 PJ/év hőértékű (1,8 Mt kőolajjal egyenértékű) energiahordozó megtakarításra, illetve hazai megújuló energiahordozókkal kiváltásra kerüljön. E megtakarítások révén a kéndioxid-kibocsátás 50 kt/év, a széndioxid-kibocsátás 5 Mt/év mértékben mérséklődjön,

- a hagyományos energiahordozókkal való takarékoskodás, valamint a környezeti ártalmak mérséklése érdekében a megújuló energiahordozók jelenlegi 28 PJ/év felhasználását 2010-ig 50 PJ/évre kell növelni;

Felelős: gazdasági miniszter

Határidő: 2010-ig folyamatos

2. szükségesnek tartja, hogy az energiatakarékosság érdekében mozgósítható nemzetközi támogatások minél nagyobb mértékben kerüljenek hasznosításra a magyar gazdaságban. A nemzetközi támogatások felhasználásának elősegítése érdekében a feladatokat a mellékletet képező Cselekvési Program formájában foglalja össze, amelyhez a hazai és a nemzetközi támogatási célterületek egyaránt hozzárendelhetők. A Cselekvési Program működtetése a konkrét célkitűzésekhez kidolgozott pályázati feltételrendszerek keretében történik;

Felelős: gazdasági miniszter

külgügyminiszter

PHARE programot koordináló tárca nélküli miniszter

Határidő: 2010-ig folyamatos

3. egyetért azzal, hogy a célkitűzések teljesítése érdekében, az energiatakarékossági intézkedések finanszírozása céljából 2000. január 1-től a Gazdasági Minisztérium az általa kezelt Gazdaságfejlesztési Célelőirányzaton belül 1,0 Mrd Ft évenkénti keretösszeggel Energiatakarékossági Programot hoz létre. E fejezeti kezelésű célelőirányzat működtetése biztosítja a Cselekvési Program állami támogatását, a megújuló energiahordozók felhasználásának bővítését, valamint az Európai Unió és nemzetközi pénzintézetek e célra igénybe vehető támogatási forrásainak, valamint hiteleinek a befogadását;

Felelős: pénzügyminiszter

gazdasági miniszter

Határidő: a 2000. évi költségvetés tervezésétől kezdődően folyamatos

4. elrendeli, hogy amennyiben az energiaárakba környezetterhelési díj kerül beépítésre, úgy attól kezdve e bevételek az Energiatakarékossági Program finanszírozási forrásaként kerüljenek figyelembevételre;

Felelős: pénzügyminiszter

környezetvédelmi miniszter

gazdasági miniszter

Határidő: a környezetterhelési díj bevezetését követően, 2010-ig folyamatos

5. elrendeli az Energiatakarékossági Program eredményes működtetéséhez szükséges szervezeti feltételek és egységes állami intézményrendszer megteremtését. Az Energiatakarékossági Program rendszergazdája a Gazdasági Minisztérium, szakmai és pénzügyi lebonyolítója az Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. A jelenleg szétagoltan működő központi energiatakarékossági programokat - a szakemberek átcsoportosításával - az Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht.-ba kell integrálni;

Felelős: gazdasági miniszter
környezetvédelmi miniszter
Határidő: 1999. december 31.

6.

7. jóváhagyja a határozat mellékleteként szereplő Cselekvési Programot és felhívja az egyes pontok felelőseit a végrehajtásra.

Felelős: gazdasági miniszter
külügyminiszter
PHARE programot koordináló tárca nélküli miniszter
oktatási miniszter
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter
környezetvédelmi miniszter
közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter
Határidő: 2010-ig folyamatos

Melléklet az 1107/1999. (X. 8.) Korm. határozathoz

Energiatakarékossági és energiahatékonyság-növelési Cselekvési Program

A Kormány az energiatakarékosság és energiahatékonyság-növekedés, valamint a megújuló energiahordozó hasznosítás bővítés érvényre juttatása érdekében 2010-ig szóló Cselekvési Program indítását tartja szükségesnek.

A Cselekvési Program végrehajtásához biztosított központi és a bevonható külföldi támogatásokkal, valamint a támogatások által generált saját tőke-ráfordításokkal, illetve hitelekkel kell elérni 2010-ig - a rendelkezésre álló nemzetközi pénzforrások függvényében - a 75 PJ/év energiahordozó megtakarítást. A programot két évente felül kell vizsgálni és az eredményekről a Kormánynak tájékoztatót kell benyújtani. A program változtatása a két évenkénti felülvizsgálatok során a Kormány döntésével történik.

A Cselekvési Program korlátozott indítása - az első, Kormány részére készítendő beszámoló időpontjáig - a Gazdaságfejlesztési Célelőirányzatban belül létrehozandó Energiatakarékossági Program 1,0 Mrd Ft évenkénti keretével történik. A környezetterhelési díj létrehozását követően, a díjból származó bevételekből biztosítandó forrással a programot - a Kormány aktuális döntése függvényében - teljes körűre kell intenzifikálni.

1. Európai Unió támogatási lehetőségeinek feltárása

Fel kell tární a csatlakozásig igénybe vehető és a csatlakozás után megnyíló EU támogatások energetikai területen való igénybevételi lehetőségeit és feltételrendszerét (PHARE, ISPA, Kohéziós és Strukturális Alap).

Felelős: gazdasági miniszter
külügyminiszter
PHARE programot koordináló tárca nélküli miniszter
pénzügyminiszter
Határidő: a jelenlegi állapot felmérésére: 1999. november 30.,
azt követően 2010-ig folyamatos

2. Energiatakarékos szemlélet, folyamatos ismeretterjesztés

A társadalom egészében szükséges az energiatakarékos szemléletre történő nevelés és ismeretterjesztés. E tevékenységet már az oktatás keretében kell megkezdeni. Az energiatakarékos szemlélettel és a környezet óvásával kapcsolatos ismeretek széles körű elterjesztése érdekében támogatni kell a szaktanácsadó hálózatok, fogyasztói irodák szervezését és működését. Az energiatakarékos szemlélet fontosságát és módszereit széles körben meg kell ismertetni (reklám, média, fogyasztói broszúra stb.), nagy jelentősége van az energiahatékonysági címke minél szélesebb körű rendszeresítésének. Az energiatakarékos szemlélet kialakításával, a folyamatos ismeretterjesztéssel 2010-ig 10 PJ/év energiahordozó megtakarítás elérése a cél. E célra az Energiatakarékos Programon belül 2000-2001. években évente 25 M Ft-ot, a program környezetterhelési díjból történő intenzifikálását követően évente 100-200 M Ft-ot kell előirányozni. A támogatás döntően célirányos megbízások kereteiben történik.

Felelős: gazdasági miniszter
oktatási miniszter
környezetvédelmi miniszter

Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

3. Energiatakarékos szemlélettel és a megújuló energiaforrások bővítésével kapcsolatos K+F tevékenység

Kiemelt feladat az energiatakarékos szemlélet és a megújuló energiaforrások bővítésének az érvényesítése a K+F programokban (Nemzeti Környezeti Műszaki Fejlesztési Pályázat, Országos Környezettudományi és Természetvédelmi Kutatási Pályázat stb.). Ezzel is elő kell segíteni, hogy a már ismert és külföldön alkalmazott technológiák Magyarországon is minél nagyobb mértékben kerüljenek bevezetésre, a magyar kutatók bekapcsolódjanak a külföldi kutatásokba, illetve a hazai technológiafejlesztéseknél előnyben részesüljenek az energiatakarékos és a környezetvédelem szempontjából is kedvező eljárások (pl. referenciaüzemek létesítése). A K+F tevékenységen belül az energiatakarékos szemlélet előtérbe helyezését elsősorban jogi eszközökkel lehet biztosítani, de lehetőséget kell biztosítani kedvezményes hitelek felvételére is.

Felelős: gazdasági miniszter
OMFB Hivatalának elnöke
környezetvédelmi miniszter

Határidő: a környezetterhelési díjból történő finanszírozás indítását követően

4. A termelőszférában az energiaveszteség feltáró vizsgálatok (auditok) rendszeresítése

Az 50 M Ft/év, illetve az ezt meghaladó energiaköltségű gazdasági társaságoknál, a megtakarítási potenciál feltárása érdekében végzett auditálási tevékenységre az Energiatakarékos Programon belül támogatást nyújt (2000-2001. években évi 25 M Ft, a környezetterhelési díjból történő intenzifikálást követően évi kb. 100 M Ft összegben). A támogatások formája az auditot elvégzett cégek részére biztosított kedvezményes hitel. Az auditban feltárt energiaveszteségek megszüntetéséhez az Energiatakarékos Program támogatásokat biztosít.

Felelős: gazdasági miniszter
Energiatakarékos és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője

Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.,
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

5. A helyi önkormányzatok energiagazdálkodásának javítása

A helyi önkormányzatok részére támogatást kell nyújtani helyi energiamegtakarítási koncepciók, energiaellátási tervek kidolgozásához, az energiaveszteségek feltárására irányuló vizsgálatokhoz. Erre a célra 2000-2001. években évi 25 M Ft-ot, a környezetterhelési díjból történő intenzifikálást követően évente kb. 100 M Ft-ot kell elkülöníteni az Energiatakarékos Program keretében. A támogatások formája kedvezményes hitel. Az önkormányzati közintézmények energetikai korszerűsítését folytatni kell az Energiatakarékos Hitel Program tapasztalatai szerint.

Felelős: gazdasági miniszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője
Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.,
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

6. A legkisebb költségre tervezés, a fogyasztó oldali igénybefolyásolási programok alkalmazása

Az európai uniós jogharmonizáció során az új és a módosításra kerülő jogszabályokban az energiarendszerek tulajdonosait a villamos energia, gázenergia és a hőszolgáltatás területén érdekeltté kell tenni a fogyasztói energiaigényeket mérséklő programokban való részvételben oly módon, hogy az így felmerülő költségeket az árhatóság indokolt költségnek ismerje el. Irányelvet kell kidolgozni a legkisebb költségre tervezés alkalmazására, valamint módszertant kell kidolgozni a fogyasztó oldali befolyásolás és a verseny piac ellentmondásainak kiküszöbölésére. Célkitűzés az energiahordozók fogyasztói oldali energiatakarékossági tevékenységével 5 PJ/év körüli energiahordozó megtakarítás elérése 2010-ig.

Felelős: gazdasági miniszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője
Határidő: az energetikai jogszabályok átdolgozásával összhangban

7. A közlekedés, szállítás energiatakarékos szervezése

Ösztönözni kell azokat a műszaki és szervezési intézkedéseket, amelyek a közúti áruszállítás növekedésének a mérsékléséhez, annak vasúti, vízi és kombinált áruszállításra tereléséhez, a magángépjármű közlekedés mérsékléséhez, annak tömegközlekedésre tereléséhez vezetnek. A támogatások mértéke 2000-2001. években 25 M Ft évente, formája kedvezményes hitel, illetve vissza nem térítendő támogatás.

Felelős: közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter
gazdasági miniszter
környezetvédelmi miniszter
Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.,
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

8. Az ipari energia felhasználás mérséklése

A támogatásokat a következő területekre kell összpontosítani:

- ipari termelés energotechnológiai korszerűsítése,
- meleg és hideg technológiák hőszigetelésének a javítása,
- energiafogyasztó berendezések hatásfok javítása,
- energiatermelő berendezések hatásfok javítása.

Ezeket a területeket a célkitűzés összesen 8,5 PJ/év körüli energiamegtakarítás elérése 2010-ig. Az állami ösztönzés kamatpreferenciával biztosított hitelekkel történjen. A támogatások formája kedvezményes hitel.

Felelős: gazdasági miniszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője
Határidő: a környezetterhelési díjból történő finanszírozás indítását követően

9. A közlekedés korszerűsítése

Az energiatakarékos és környezetkímélő szállítási módok (vasúti, vízi közlekedés) és a tömegközlekedés járműállományának rekonstrukcióját, műszaki színvonalának emelését, valamint a közúti áruszállító gépjárművek korszerű típusokra történő és ezáltal energiatakarékosságot biztosító cseréjét támogatni kell. A támogatás formája kedvezményes hitel. A program segítségével célkitűzés 2010-ig 4,5 PJ/év energiahordozó megtakarítás elérése.

Felelős: közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter
gazdasági miniszter
környezetvédelmi miniszter

Határidő: a környezetterhelési díjból történő finanszírozás indítását követően

10. Mezőgazdasági termelés energotechnológiai korszerűsítése

A mezőgazdaságban támogatásokat kell biztosítani az energiamegtakarításokat eredményező technológiai korszerűsítésekre az Energiatakarékossági Program keretében. A program segítségével célkitűzés 2010-ig 0,5 PJ/év energiahordozó megtakarítás elérése. A támogatás formája kedvezményes hitel.

Felelős: gazdasági miniszter
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Határidő: a környezetterhelési díjból történő finanszírozás indítását követően

11. A lakossági és közületi energiamegtakarítás támogatása

Az energiamegtakarítást eredményező gazdaságos beruházásokhoz lakossági vissza nem térítendő támogatást kell biztosítani. Kiemelten kell kezelni az épületek hőszigetelésének a javítását (homlokzatok, födémek, pincék és nyílászárók) szolgáló beruházásokat.

A lakosságnak és a közületeknek nyújtott támogatások segítségével célkitűzés 2010-ig a közlekedési célú energia-megtakarításon felül 10 PJ/év energiahordozó megtakarítás elérése. A támogatások az Energiatakarékossági Program keretében főként vissza nem térítendő támogatásokkal történnek. A támogatások mértéke a 2000-2001. években 100 M Ft évente, ami a program intenzifikálását követően emelkedik.

Felelős: gazdasági miniszter
belügyminiszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője

Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.,
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

12. Alternatív tüzelési rendszerek alkalmazásának a növelése

A gázfelhasználás mérséklése, az ellátásbiztonság fokozása és a biomassza eredetű energiahordozók felhasználásának növelése céljából az Energiatakarékossági Program keretében támogatni kell a háztartási és kommunális-közületi fogyasztóknál a környezetbarát minősítéssel rendelkező alternatív (szilárd és gáz) hőtermelő megoldások párhuzamos létesítését. A támogatás kedvezményes hitel, a lakossági fogyasztóknál vissza nem térítendő támogatás.

Felelős: gazdasági miniszter

Határidő: a környezetterhelési díjból történő finanszírozás indítását követően

13. Önkormányzatok közvilágítási célú energiafelhasználásának a korszerűsítése

Támogatott programot kell indítani a települési közvilágítások költségeinek a mérséklésére (izzócserék, feszültségszabályozások). Célkitűzés a közvilágítások területén 1,2 PJ/év energiamegtakarítás elérése. A támogatás kedvezményes hitel.

Felelős: gazdasági miniszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője

Határidő: a környezetterhelési díjból történő finanszírozás indítását követően

14. A megújuló energiaforrások hasznosításának bővítése

A környezetvédelmi követelmények teljesítése érdekében a megújuló energiaforrások hasznosításának növelésére programot kell kidolgozni. Fel kell mérni az e célra számításba vehető külföldi pénzügyi forrásokat, valamint támogatási formákat. A megújuló energiaforrásokkal előállított villamosenergia-termelő kapacitások létesítését, a hőenergia termelést és az energetikai növénytermesztést az Energiatakarékossági Program keretéből vissza nem térítendő támogatásokkal, illetve kedvezményes hitelekkel kell támogatni. Az Energiatakarékossági Programon belül 2000-2001. években évente 100 M Ft-ot, a környezetterhelési díjból történő intenzifikálást követően évente e célra legalább 400-500 M Ft-ot kell fordítani. Célkitűzés, hogy a megújuló energiahordozó felhasználás 2010-ig 20 PJ/évvel növekedjen.

Felelős: gazdasági miniszter
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter
környezetvédelmi miniszter
pénzügyminiszter

Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

14. a) A megújuló energiahordozók felhasználásnövelési programján belül a biomassa, a geotermikus hőenergia és szerves hulladékok hasznosítás bővítésének kiemelt támogatása

A megújuló energiaforrásokkal előállított villamosenergia-termelő kapacitások létesítését az Energiatakarékossági Program keretében vissza nem térítendő támogatásokkal, illetve kedvezményes hitelekkel kell támogatni. A támogatás nagyságának és formájának a megállapítása egyedi mérlegelés alapján történik.

Felelős: gazdasági miniszter
környezetvédelmi miniszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője

Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.,
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

14. b) "20 000 napkollektoros tető 2010" program

A Nap energiájának fokozottabb hasznosítása érdekében a megújuló energiahordozókon belül szükséges a hő- és meleg víz napkollektorokkal történő előállításának növelése. 2010-ig legalább 20 000 intézménynél és lakóépületnél célszerű e hőelőállítási módot megvalósítani. A lakásonkénti szükséges beruházási összeg 20-30%-át vissza nem térítendő támogatás formájában kell biztosítani az Energiatakarékossági Program keretéből.

Felelős: gazdasági miniszter
Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.

a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos

15. A távhőellátó-rendszerek felújítása, a távhőszolgáltatás versenyképessé tétele

A Gazdasági Minisztérium előterjesztésében a távhőellátó-rendszerek korszerűsítésének programjáról önálló kormány-előterjesztés készül. Az Energiatakarékossági Program keretéből nyújtott támogatásokkal elő kell segíteni a távhőellátó-rendszerek korszerűsítésére irányuló program megvalósulását.

A támogatandó területek:

- a kapcsolt hő- és villamos energia növelése,
- szolgáltató (primer) oldali rekonstrukció, illetve hőközponti mérés megvalósítása,
- fogyasztó (szekunder) oldali szabályozás és költségmegosztás megvalósítása.

A célkitűzés e területen 2010 végéig 10 PJ/év energia-megtakarítás elérése. A támogatás a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelésnél, illetve a szolgáltatói oldalon kedvezményes hitelekkel, a lakossági oldalon vissza nem térítendő támogatásokkal történik. A távhőrendszerek felújítására, a távhőszolgáltatás versenyképessé tételére 2000-2001. években évente 300 M Ft-ot kell biztosítani, ami a program intenzifikálását követően emelkedik. A távhőellátás rekonstrukciójának, versenyképessé tételének a megvalósítását - figyelembe véve annak jelenlegi országos helyzetét, valamint a távhőtörvény előírásait - kiemelt prioritásként kell kezelni.

Felelős: gazdasági miniszter
pénzügyminiszter
környezetvédelmi miniszter
Energiatakarékossági és Energetikai Környezetvédelmi Kht. vezetője

Határidő: az előkészítésre: 1999. november 30.
a végrehajtásra: a támogatáshoz szükséges pénzeszközök rendelkezésre

állása függvényében, 2000. január 1-jétől 2010-ig folyamatos